

C V E T J E

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vredjuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 8. zvezka.

1898	225.
Življenje sv. Antona Padovanskega.	
XX. pogl. Sv. Anton in Ecelin. - V berlogu leva. - Skušnja svetosti.	227.
XXI. pogl. Sv. Anton v Emiliji. - Pričevanje otroka - Serce v skrinji.	233.
Za mesečni shod tretjega reda. Kroti svoj jezik.	238.
„Magdalena pri Jezusovih nogah“.	241.
Trojni opomin.	244.
Sveti rožni venec — najmočnejši meč.	249.
Nauk o svetem obhajilu.	250.
Sv. Frančišek Asiški v Zadru.	252.
Priporočilo v molitev	253.
Zahvala za vslišano molitev	254.
Popolni odpustki	256.
Odgovori na vprašanja	256.
Za katoliško cerkev na Cetinju	256.

V GORICI.
Hilarijanska tiskarna.
1898

Boj z učeno senco.

(Dalje.)

Kajneda, težak boj ima vboga neučena senca sè severnim soncem Edinostnim. Privoščimo ji denes, da se malo odahne ter počiva je pod oljiko pove neketere misli, ki bi vtegnile nekoliko pojasniti ali morebiti celo kaj popraviti nauk o naših doveršnih in nedoveršnih glagolih. Potrebno bi pač bilo, da bi se ta reč razbistrila, ker se glede nje res še vedno mnogo bere po knjigah in časopisih in v govorjenju izobraženih ljudi tudi pogostoma sliši, kar se s pravo slovenščino, z jezikom našega prostega ljudstva ne vjema, kar tudi vsaj moje senčno uho vselej nekoliko neprijetno zbode.

Ker so naši glagoli ali doveršnega ali nedoveršnega pomena, zato moramo označiti vsako dejanje ali ko doveršeno ali ko nedoveršeno. Za nedoveršeno dejanje seveda ne moremo rabiti doveršnega glagola, temuč le nedoveršni. Sedanjik nedoveršnega glagola pomeni prav za prav le veršenje ali trajanje, ki lahko obsega tudi trenovek prave sedanjosti, vender ni, da bi ga moralo. V tem trenutku doveršenega dejanja pa navadno ne moremo zaznačiti sè sedanjikom doveršnega glagola, ker je to, kar je doveršeno, prav zato tudi že preteklo. Zato pravimo: „z d a j d e l a m“, pa: „z d a j s e m d o d e l a l“. Razen v živahnem in tako rekoč patetičnem pripovedovanju torej ne gre govoriti ali pisati n. pr.: „Včerajšni, recimo, „Slovenski Mir“ p r i p o r o č i spravo; današnji „Kranjski Prepír“ p o h v a l i razpor.“ Ako si mislimo, priporočilo in hvalo doveršeno, kar je od strani pisavcev v resnici, moramo reči: „Včerajšni „Sl. Mir“ je priporočil spravo; današnji „Kr. Prepír“ je pohvalil razpor.“ Ali priporočilo in hvalo si lahko mislimo tudi nedoveršeno, ker se more brati, dokler stališta ohranjena; zato smemo reči tudi: „Včerajšni „Sl. Mir“ p r i p o r o č a spravo; današnji „Kr. Prepír“ h v a l i razpor.“ In navadno pravimo tako, ker mislimo namreč na vpliv spisa, ki se dalje širi, ne na doveršenje dela pisavčevega. Saj pomeni tudi gerški sedanjik vedno le trajno dejanje. V sedanjem času doveršeno dejanje so označali Gerki ko vže opravljeno s perfektom, v preteklem času in ne glede na čas doveršeno dejanje pa z aoristom. Tudi Herbig terdi v vže omenjenem. spisu str. 200 celo sploh za vsaki jezik: „der modus indicativus temporis praesentis und die actio perfectiva schliessen sich begrifflich einander aus“, ter nadaljuje:

„Der Satz ist ja nicht allzu schwer zu begründen. Logisch genommen stellte sich das Präsens als ein Punkt zwischen Präteritum und Futur dar; der Augenblick der Perfektivierung ist ebenfalls ein Punkt, der genau genommen mit jenem andern nie zusammentreffen kann. Denn jedes Dictum beruht auf einer innern oder äusseren Wahrnehmung, und die Wahrnehmung muss als Grund des Diktums diesem vorausgehen; die Perfektivierung der Verbalhandlung einer solchen Wahrnehmung gehört also, wenn sie sprachlich wiedergegeben wird, schon der Vergangenheit an. Oder das Diktum ist ein aus Wahrnehmungen gezogener Schluss, eine auf diesem Schluss beruhende Willensäusserung, ein Befehl, eine Frage: dann geht das Diktum der Perfektivierung voraus, und diese fällt in die nähere oder fernere Zukunft,

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XVI. tečaj.

V Gorici, 1898.

8. zvezek.

1898!

S tem zvezkom, dragi bravci, prestopamo torej v leto 1898; žal nam je, da še le zdaj, ko se davno več ne more imenovati novo leto. Kakšno bo pač, kaj pravite, to leto? Kaj imamo pričakovati, česa se bati?

Začeli smo ga z veselim spominom, šestdesetletnico mašništva papeža Leona XIII. V resnici, katerega vernega katoliškega kristijana ne bi razveselila vže sama misel na častitljivega moža, na milega očeta, ki v tako pozni starosti s toliko modrostjo vladajo sveto cerkev Kristusovo! Zlasti pa mora po vsi pravici radost napolnjevati nas otroke sv. Frančiška, ker imamo v papežu Leonu XIII. svojega res posebnega dobrotnika, prenovitelja tretjega, pokrovitelja in združitelja našega prvega reda. In ker se letos in to v kratkem dopolnijo leta, ki jih je napovedal njihovemu papeštvu že ob volitvi, kaker je sploh znano, neki frančiškanki brat v Rimu, moramo pač še posebno Boga prositi, da jim ta leta tudi še čez čez napovedano število raztegne in pomnoži, dokler namreč le morejo koristiti katoliškemu ali, bolj prav, vesoljnemu svetu. Pri tem se nič ne bojimo, da bi se našemu omenjenemu preroku skazilo lepo prerokovanje; saj je napovedal namreč tisti dobri brat Leonu XIII. ne samo 20 let,

temuč najmenj 20 let papeštva; naj jih pride le še več, z 20. letom je prerokovanje izpolnjeno. In hvala bodi Bogu za to!

Kaker se je pa letošnje leto z veselim spominom začelo povsem katoliškem svetu, tako upamo, da se bo vsaj v našem cesarstvu s podobnim veselim spominom tudi koncu bližalo. Njega veličastvo presvitli cesar Frančišek Jožef I. ima namreč mesca grudna tega leta obhajati petdeseto obletnico svojega vladanja, kaker je to pač že znano tudi našim dragim bravcem. — 50 let vladanja — v resnici lepo dolga vlada, in smemo reči, polna zasluženja — ali seveda tudi polna truda, polna težav, polna, zares polna velikih, neizmernih, strašnih britkosti! Kje je kralj na zemlji, ki bi ga bilo zadelo toliko grozovitih vdarccev, kaker našega tako milega, tako dobrotljivega cesarja? Jekleno hrabro je moralo biti serce, da ni tolikrat počilo od neizrekljive bolečine — res cesarsko serce!

Po pravici bi bil menda človek sodil, da je ni žive duše v Avstriji, ki ne bi z ljubeznijo mislila na to zlato očetovsko serce, ki se ne bi bila tudi že davno veselila lepih dni, ko bomo združeni vsi narodi avstrijski slovesno obhajali petdesetletnico nastopa cesarja Frančiška Jožefa.

Žal, da smo se motili! V Avstriji so se vendar le našli možje, ki jim ni dosti mari za našega cesarja, možje, ki so naše cesarstvo v sramoto pripravili pred celim svetom. To so ljudje, ki nimajo prave ali nobene vere, če so tudi morebiti po katoliško-kerščeni ali se celo imenujejo kristijane ali katoličane. Ti ljudje ne poznajo kerščanske pravičnosti, nikar katoliške ljubezni. Sami hočejo biti gospodje in gospodarji, vsi drugi naj bomo njih suznji. Cesar daje svojim narodom enake pravice; ti ljudje ljudski pa bi radi poderli cesarstvo, kaker terpeli, da bi bil Slovenec v Avstriji toliko vreden koliker Nemec ali Lah. Seveda, katoliški Nemci, to se pravi tisti, ki so zares katoliški, so nam pravični in ljubijo cesarja; zato jih pa tisti ljudski ljudje ravno tako čertijo kaker nas, ravno tako ali pa še huje napadajo in preganjajo. Sicer je v Avstriji menda tudi mej Nemci vender še več dobrih katoličanov, kaker izdajalskih brezvercev; ali jako se je bati, da bodo, kaker do zdaj, poslednji močnejši in zmagovitiši. Kaj ne bi bili, ker jim je dobro vsako orožje, bodisi še tako sramotno in nepošteno.

Vidite torej, dragi bratje tretjeredniki, naša ljuba Avstrija ima v sebi jako nevarne ljudi, nevarne nam, nevarne cerkvi, ne-

varne cesarju in cesarstvu. Ali, porečete, kaj hočemo! Pomagati?! O da bi mogli! Ne moremo! V resnici more pomagati le sam Bog. Vender pa mi moremo in tudi moramo prositi Boga v ponižnih, milih molitvah, prositi, naj pomaga sveti cerkvi, naj poniža njene sovražnike, naj ohrani presvitlega cesarja, naj ohrani Avstrijo! Molimo torej in upajmo! Bog bo našo žalost v veselje spremenil.

Žalostno je bilo res lansko leto za celo Avstrijo, žalostno je bilo posebe, če pogledamo v našo ožjo domovino, tudi za našo goriško nadškofijo. Smert nam je vzela ljubega in dobrega nadškofa Alojzija, in tako bitka smert mej ptujimi ljudmi, na daljnem Dunaju! Vender smo sklenili nesrečno leto z veselim upanjem, ki se ima v kratkem izpolniti. Goriška nadškofija dobi novega višjega pastirja v osebi dosedanjega prevzvišenega kneza škofa ljubljanskega *Jakoba*, keterega Bog ohrani mnoga leta na najvišjem mestu mej Slovenci v prid in tolažbo vse slovenske cerkvene okrajine!

Ne moremo si kaj, da ne bi omenili naposled pri tej priliki še enega veselega dogodka lanskega leta, povzdignjenja našega prečastitega rojaka in nekedanjega ljubega prijatelja *Jakoba Trobca* v škofa šentklavškega v Minesoti v ameriških Zveznih državah, kateremu ravno tako iz serca želimo mnogo let srečnih in veselih v prid katoliški cerkvi, v čast slovenskemu narodu in kranski domovini.

Leto 1898 pa nam daj Bog vsem z boljšim upanjem končati, kaker smo ga začeli. Bog živi Leona XIII., Bog živi cesarja, Bog reši, Bog ohrani Avstrijo!

Življenje sv. Antona Padovanskega.

XX. Poglavje.

Sv. Anton in Ecelin. — V berlogu leva. — Skušnja svetosti.

Ob času sv. Antona sv. kerščanska vera še ni bila popolnoma zaterla divjih in gerdih navad pri neketerih ljudstvih, niti oblažila surovih serc posameznih ljudi. Zato je najti v srednjem veku zraven velikih svetnikov tudi marsiketerega kervoločnega trinoga prav nečloveške grozovitosti. Zgodovina nam več taci

groznih kervolokov našteva; vse pa je presegel tisti čas neki Ecelin. Le z grozo in prekletstvom se bere njegovo ime v zgodovini. Rodovina Ecelini je bila v 12. in 13. stoletju mej vsemi plemenitimi družinami Lombardije najmogočnša. Neki Adalbert — skrajšano Aco, pozneje laški Ecelino — je prišel l. 1036 iz Alemanije čez Aljpe ter dobil ko plačilo svoje serčnosti in zvestobe od cesarja Konrada dva gradova Onara in Romano. Ecelin Balbo je šel v sv. deželo ko cesarski zastavonosec. Serčan kaker on je bil tudi njegov sin Ecelin III. Proti koncu svojega življenja je šel v puščavo ter pobožno le za Boga živel, poprej pa je razdelil svoje veliko posestvo pri Trevizi in Vičenci mej svoja sinova Alberika in Ecelina IV.

Ecelin IV. je bil rojen 4. aprilja 1194. Imenoval se je „Rimljan“ ker je imel blizu Rima neko posestvo, katero mu je bil podaril cesar Friderik II. Njega je hotel namreč cesar za se pridobiti, da bi se ž njegovo pomočjo mogel polastiti laških mest. V ta namen mu je dal celo svojo hčer za ženo. Zgodovina ga popisuje tako: „Od perve mladosti do smerti je bil Ecelin vedno serčan v vojski, kaker tudi v vsaki nevarnosti. Pervo polovico svojega življenja je bil tudi zvest svojemu gospodu. Cesar, ki je dobro poznal njegove lastnosti, mu je pogostokrat pisal vesela, da tudi šaljiva pisma, znamenje, da njegovo serce ni bilo takrat tako terdo ko pozneje. Polagoma si je Ecelin prisvojil Padovo, Vičenco, Verono, Feltre, Basano, Beluno, kratko, vso severovzhodno laško deželo razun Benedek. Pa čim večja je bila njegova moč toliko bolj jo je zlorabil. Meščani so kmalu čutili, da so le sužnji v rokah Ecelinovih. Mladi in stari, možje in žene, vojaki in duhovniki, kupci in redovniki vsi brez razločka so morali okusiti njegovo kervoločnost. Srečen je bil, kedor je mogel vmreti nagle smerti. Mnoge so prej še grozno martrali, neketere oslepili, druge vse razmesarili in razne ude jim posekali, mnogi, so si odgriznili jezik, da bi ne bili z groznim terpinčenjem prisiljeni izdati nedolžne. Ecelin je mirno sedel na sodnem stolu ter z nespremenjenim groznim obrazom, sam določeval razne martre in smertne kazni; ni se menil prav nič za strašno vpitje nesrečnih ljudi. Kedor je želel smert, tega je pustil pri življenju. Zakaj boljša je bila nagla smert ko življenje v strašni ječi, kjer je grozna vročina, lakota in žeja marsiketerega počasi vmorila. Nobenemu teh nesrečnih ni bilo dovoljeno prosto razdeliti svojega premoženja, govoriti z otroci ali prijatelji, ali sprejeti sv

zakramente. Brez dovoljenja Ecelinovega niso smeli nobenega pokopati. Mertve so razsekali in kosove v ogenj pometali. Zagovarjati se ni mogel nihče in kedor je koga le pomiloval, je bil obsojen.

Sè silo se proti kervoloku ni dalo nič opraviti, ker ga je cesar Friderik II. ki je bil ž njim enega mišljenja, očitno podpiral. Tedaj se je papež potegnil za nesrečno ljudstvo. Opominjal je Ecelina ter ga prosil, naj ima vsmiljenje z ljudmi. Pa vse prošnje in vsi res očetovski opomini niso genili surovega človeka. Na to je papež izobčil iz cerkve zgubljenega, hudobnega sinu. Nasledek temu je bil, da je Ecelin pričel divjati zoper cerkev, da je ropal hiše božje, preganjal in moril duhovnike. Bil je kaker divja zver. Pravijo, da je dal pomoriti 55000 ljudi. Mej temi je bil njegov lastni brat, njegov nečak in 67 frančiškanov. Njegovi rablini so bili saracenski najemniki, ki so imeli največe veselje pri takem preganjanju in morjenju kristijanov, zlasti duhovnikov in redovnikov.

Ko je l. 1227 cesar Friderik prišel na Laško in se je boj mej Gveljfi in Gibelini vnovič sè vso silo vnel, je tudi Ecelin strašno divjal ter moril vse od kraja, domačine in ptujce. Vsak najmanjši vzrok je bil zadosti, da je vzkazal koga terpinčiti ali vmoriti. Povsod je vladal strah. Ljudje so kar trepetali, eden drugemu niso zaupali.

L. 1227 se je polastil Vičence in Verone, v prihodnjem letu je napadel padovanski okraj. Grad di Fonte, ki je bil v sodnjem kraju grofa Kampo-Sampiero, je kmalu padel v roke grozovitega sovražnika. Vjel je tudi mladega grofa Viljema, nečaka grofa Tiza, prijatelja sv. Antona ter ga seboj odpeljal. Padovanci so zgrabili za orožje. Po celem mestu je bil bojni krik in ropot.

Sv. Antonu je kervavelo serce, ko je videl, toliko nevarnost in stisko svojega ljubljenege mesta. Dobro je videl, da bi vojska s takim sovražnikom vničila ves njegov trud, ves lepi sad, ki ga je do sedaj obrodila njegova apostoljska delavnost, in da bi razdivjane strasti mnogo duš pogubile. Po vsi pravici je bil jako nevoljen na divjega Ecelina; posebno britko pa mu je bilo zaradi krivice, katero je storil njemu tako ljubi družini grofov Kampo-Sampiero. Gorečnost za čast božjo in sočutje z nesrečnimi prebivalci ga je prignalo do sklepa, ki je vse sè stermenjem in občudovanjem napolnil. Sam je hotel stopiti pred Ecelina, da bi

omehčal njegovo serce ali ga vsaj pretresel z božjo besedo. Dobro je vedel, da je grozovitnik dal že mnogo ljudi pomoriti, ako so se derznili, njemu se le približati. Kaj je imel še le on pričakovati, ako ga bo grajal?

Toda sv. Anton ni poznal strahu.

Precej po velikonočnih praznikih 27. marca 1228 je pustil svetnik samostan ter se napotil k trinogu, da bi pred njim zagovarjal reč božjo in vbogo ljudstvo. Tisti čas je bil Ecelin ravno v Basanu. V to mesto je tedaj hitel sv. Anton bosonog, gologlav, brez orožja, pa poln zaupanju v pomoč božjo. Kar je videl svetnik mej potjo je bilo strašno in silno žalostno. Povsod so bili sledovi razdjanja in morije. Le malo ljudi je srečal, ker se skoro nihče ni upal očitno se pokazati, le Ecelinovi rabeljni so se prevzetno šopirili po cesti. Ko je prišel do grada, kjer je kervolok stanoyal, prošil, da bi smel k njemu iti. Ker je imel Ecelin navado vsaki čas sprejemati svoje ogleduhe, je mislil, da je tudi zdaj kateri teh prišel in zato je prošnjo vlišal.

Brez strahu je šel svetnik sè svojim spremljevalcem, bratom Lukežem, po teh groze polnih dolgih hodnikih. Začuden so gledali stražniki za njima, zakaj še nikedar se ni derznil noben duhovnik ali redovnik stopiti v te prostore. Obdan od dobro oboroženih strežajev stopi svetnik v veliko dvorano, kjer je sedel na krasnem tronu obdan od močne straže, majhin, suh mož. Oblečen je bil v priprosto obleko, njegove oči pa so se svetile kaker oči tigra, ki se hoče zagnati na plen. To je bil Ecelin, pred katerim se je vse treslo.

Sv. Antona grozna postava trinoga in njegov serpi in strašni pogled ni preplašil. Nasproti pa se je kervoloku po dolgih letih zopet vsaj nekoliko zbudila neka miloba in prijaznost, odsvit angelskega obličja ponižnega in nedolžnega svetnika, kterege sama pričujočnost je premagala, kaker je bilo videti, neukrotljivega grozovitneža. Boječ in preplašen, kaker majhin deček, ki je storil kako hudobijo, tako je pobesil trinog oči, ni si upal pogledati svetnika. Zdaj stopi sv. Anton serčno blizu njega ter govori z močjo, kaker nekedaj sv. Štefan pred velikim zborom, ko je videl Jezusa na desnici božji in se je svetilo njegovo obličje kaker angelja.

„Grozviti tiran! kervoločni tiger!“ tako zagermi svetnik, „kako dolgo boš še zaničeval prizanesljivost božjo? Kedaj bo vže konec tvojim groznim krivičnostim? Morivec toliko nedolžnih,

ali ne slišiš, kako vpije nedolžno prelita kri za maščevanje proti nebu? Ali ne slišiš zdihovanja vdov, joka zapuščenih sirot, ki bo genilo serce vsmiljenega pa pravičnega Boga, ki bo priklicalo nad te strašno prekletstvo? In ti se ne treseš? Ti misliš še v miru ostati, ko je vsemogočni pripravljen, tirjati od tebe račun? Nesrečnež, glej roka Gospodova je vže vzdignjena. Meč pravičnosti božje visi nad tvojo glavo. Jeza božja bo nad teboj vskipela. In ti se ne treseš?*

Pa Ecelin se je pričel tresti. Še nikedar v svojem življenju ni slišal takih besed. Stražniki so čakali, da jim bo vsaki trenutek vkažal razsekati derznega meniha. Toda Ecelin je bil kaker spremenjen. Mirno, nepremekljivo sedi ter zamišljen posluša svetnika. Na to vstane, položi svoj pas okolu vratu, gre omahujoč k svetniku, pade pred njega na kolena in s tresočim se glasom govori: „Častiti oče, velik hudodelec sem in tisočkrat sem vže zaslužil kazen božjo. Prosi zame, naj mi Bog prizanese v svoji jezi. Terdno obljubim, pokoro delati za svoje grehe in vso škodo popraviti“. Sv. Anton mu nasproti obljubi, da bo zanj prosil, pa pove mu tudi, da mora odložiti svojo hudobno voljo in resnično se poboljšati. Nič družega mu ni rekel, pustil je skesanega grešnika, da je mogel sam poslušati glas svoje vesti, ter odešel se svojim spremljevalcem, da bi v pobožni molitvi to važno zadevo Bogu priporočil.

Ko je bil svetnik odešel, so začudeni tovariši Ecelina vprašali, kako je mogel kaj takega terpeti in zakaj je dovolil prederznemu menihu take besede govoriti. Kaker mnogi pisavci pripovedujejo je odgovoril Ecelin: „Kaj vam naj povem na to? Verjemite mi. Povem vam, da sem videl, mej tem, ko je menih govoril, njegovo obličje s tako svitlobo obdano, da me je strah in groza prevzela in ob enem spoštovanje do njega. Čutil sem v sercu nekaj, česar vam ne morem razložiti. Kar sililo me je, da sem vzel, kaker ste videli, pas ter ga djal okolu vratu in padel k njegovim nogam. Povem vam, da bi bil v tistem trenutku storil vse, kar bi bil Anton od mene zahteval“.

Obisk sv. Antona je bil mcebrebiti najsrečniši čas v življenju Ecelinovem. Takrat se je njegova duša enkrat ozerla proti Najvišjemu, čeravno se strahom in trepetom. Tolažil se je vender z upanjem, da mu bo Bog odpustil na priprošnjo svetnikovo. Toda ta spokorni dušni stan je trajal le kratek čas. Pri Ecelinu je bilo tako, kaker je navadno pri zastaranih grešnikih. Ako

jim preti nevarnost, božja kazen, smert, obljubijo vse, kar se od njih tirja: Ko mini nevarnost, pa so pozabljeni tudi vsi dobri sklepi.

Ecelin se je kmalu znebil strahu pred zažugano kaznijo božjo, in potem se tudi ni več zmenil na svoje sklepe. Začel se je sramovati, da se je pred sv. Antonom toliko ponižal, in sklenil je hudo maščevanje. Ker sam ni imel nobene čednosti, je tudi drugemu ni prisodil. Le z nezaupnostjo je gledal lepo življenje in čudežna dela svetnikova, podtikal mu je sebičnost. In, res je bil tako zviti kaker grozoviten, ter je hotel poskušati sv. Antona.

Še preden je serčni branivec ljudskih pravic zapustil Bassano, je poslal Ecelin k njemu neketere svojih ljudi. Izročil jim je bogat dar za svetega moža ter jim naročil, naj ga lepo prosijo, naj sprejme ta dar v znamenje odkritoserčnega prijateljstva. Ali ob enem jim je strogo zapovedal, naj nemudoma vmore meniha, ako bo sprejel ta dar. Ako pa daru ne bo hotel sprejeti, naj mu ne store nič žalega, ke bi jim tudi govoril ostre besede.

Ecelinovi služabniki so toraj šli k sv. Antonu, kaker jim je bilo zapovedano. Na videz ga pozdravijo z največim spoštovanjem ter ga nagovore: „Prečastitljivi oče, Ecelin Rimljan vas prosi, da sprejmite od njega kot vašega duhovnega sinu ta majhin dar, v znamenje njegove vdanosti, in v spomin, da zanj Boga prosite“. Svetnik, ki je bil vse zapustil in s tolikim veseljem, s toliko ljubeznijo se oklenil serafinskega yboštva, jim z veliko nejevoljo odgovori: „Bog me obvaruj, da bi jaz sprejel dar, ki je omadežan s kervjo toliko nedolžnih in ki tako glasno kliče maščevanje pred tronom božjim. Vaš gospod bo moral enkrat težak odgovor dajati zavoljo tega denarja. Vernite se in povejte mu, naj ne skuša prizanesljivosti božje in ne draži njegove jeze. Vernite se hitro, da se streha nad vami ne podere in vas zemlja ne požre“.

Takega obnašanja in takih besed ti poslanci niso pričakovali. Veselili so se vže sami pri sebi, da bodo mogli s poti spraviti zopet enega meniha. Zdaj se jim je pa zgodilo, kaker njih groznemu gospodarju. Še ozreti si niso upali v svetnika, temuč popadali so pred njim na tla in povedali, po kaj so prišli, ter ga prosili, naj on za njih moli. Sv. Anton se ni kar nič prestrašil, temuč ljubeznjivo jim je govoril, jih spodbujal k zaupanju in serčnosti ter jih odpustil.

Ko se je Ecelinu ta poskušnja tako slabo obnesla, se ni mogel dovolj čuditi. „Vidi se, je rekel, da je to mož božji. Pustite ga pri miru, naj govori, kar hoče“. Tako je moral tudi ta otrok teme, pričati svetost našega svetnika. Da je pa vkljub tolikega vsmiljenja božjega in klicanja milosti božje le ostal v svojih grehah, tega je bil sam kriv in krivi so bili tudi njegovi tovariši, ki so ga slepili ter ga hoteli iz zvezd prepričati, da mu ne preti nobena nevarnost. Čeravno se pa Ecelin ni spreobernal, je imel obisk sv. Antona vendar dobre nasledke.

Ecelin, ki se je zoper svojo voljo pred svetnikom tako ponižal, je ohranil do njega vedno veliko spoštovanje. Kar mu je bil obljubil, je tudi deržal. Grad di Fonte je dal nazaj pravemu gospodarju. Izpustil je iz ječe grofa Viljema, nečaka onega Tizona, v čigar hiši je božje dete Jezušček svetnika obiskalo. S Padovo, ki se je tresla pred grozovitnežem je sklenil mir. Tudi po smrti svetnika je še pokazal, kako ga spoštuje. Ko je namreč l. 1237 Padovo sè silo vzel, ter grozno divjal zoper cerkve in duhovnike, je pustil v miru vsa dragocena darila na groba sv. Antona. Prav nič ni oviral raznih pobožnosti na čast svetnika in tudi manjših bratov ni nadlegoval pri zidanju krasne cerkve v čast svojega čudodelnega sobrata.

Marsiketerega naših bralcev bo gotovo mikalo zvedeti, kako se je spolnilo pretenje sv. Antona nad Ecelinom, ki je vkljub zažugani kazni božji le terdovraten ostal v svoji hudobiji. Najhujša kazen je bila gotovo ta, da je Ecelin postal suženj svojih strasti, da je bil sam sebi in drugim v veliko nadlogo. Do l. 1259 je hudo terpel od nemirne vesti, ki mu je ogrenila vsako veselje. Štiri in trideset let je trajalo njegovo kervavo grozovito vladanje. Leta 1259 je bil pri Bergamu ranjen in vjet. Skerbno so mu sicer rane obezali in dobro ga stregli. Pa v svoji besnosti je enkrat poveje od rane stergal in vmerl v strašnem smertnem boju kot izobčen iz cerkve, preklet od tisočev, ketere je bil nesrečne storil, sovražen od vseh.

XXI. Poglavje.

Sv. Anton v Emilji. — Pričevanje novorojenega otroka. — Serce v skrinji.

Nepopisljivo je bilo veselje, ko se je bil vernil sv. Anton iz Basana v Padovo in se je zvedelo, koliko je dosegel. Ljubezen in spoštovanje Padovancev do njega se je v obilni meri po-

množilo. Svetnik si je privoščil le malo dni mir in ves ta čas se je goreče zahvaljeval Bogu, da je dosegel, kar je namerjal. Ker je bil provincijalij velike redovne okrajine, je moral nadaljevati svoje obiskovalno popotovanje, katero je bil prejšnje leto pričel. Pregledati je moral samostane po pravi Romanji ali Emilji.

Kaker poprej je svetnik tudi zdaj združil sè svojim popotovanjem dvojni namen. Gorečnost za zveličanje neumerjočih duš ga je priganjala, da ni le pregledaval samostane, temuč povsod je pridigal, grešnike spodbujal k pokori in poboljšanju in zatiral krivoverstvo. Vse ga je spoštovalo in občudovalo zavoljo njegove apostolske delavnosti in čudodelne moči, kaker tudi zavoljo lepega vspela, ki ga je dosegel pri Ecelinu. Ljudstvo ga je pozdravljalo ko angelja miru in rešitelja dežele.

Iz Padove je prišel najpoprej v Polezine in potem v Ferraro, kjer je dlje časa ostal, ko je videl veliko gorečnost ljudstva. Tukaj se je zgodil naslednji mični in blagonosni čudež. V tem mestu je živela družina visokega plemenitega rodu. Toda ljubega miru, ki je več vreden ko plemeniti stan, ta družina ni vživala. Žena je bila silno lepa, plemenita po duhu in sercu. Ravno te njene lepe lastnosti, zarad katerih jo je svet občudoval, so pa bile za moža večna martra. Preslepljen od nespametne strasti ljubosumnosti je vedno le hudo mislil o svoji ženi ter tudi gerdo ž njo ravnal. Namesto da bi si življenje lajšala, sta živela le v kregu, eden drugemu v velik križ.

Ko je žena dobila lepega dečka, je to, kar je sicer vesel družinski dogodek, očeta le še bolj razkačilo. V svoji togoti je vbogi materi očital zakonsko nezvestobo ter ji celo zažugal, da bo vmoril njo in otroka. Ta grozna misel ga je vsega prevzela, tako da se je nesrečna žena silno bala. Tisti čas je prišel sv. Anton v Ferraro. V svoji nesreči se žena k njemu zateče. Potoži mu svojo žalost in odkritoserčno razodene svoje družinske britkosti.

Solze vboge žene so genile svetnika in ker je bil prepričan o njeni nedolžnosti, jo je močno pomiloval. Tolažil jo je kaker je vedel in znal, ter ji priporočil naj zaupa v dobrega Boga, ki nikedar ne zapusti nedolžnega. Obljubi ji tudi, da bo molil za njenega moža. In to je tudi storil s celim srcem. Kako dopadljiva je bila Bogu njegova molitev, pa nam priča sledeči dogodek.

Nekega dne je šel sv. Anton po mestu ter srečal na tergu

več gospodov. Prijazno ga nagovore in svetnik se ljubeznjivo pogovarja z njimi. Mej temi gospodi je bil tudi plemenitaš, ki je tako neplemenito ravnal s svojo ženo. Ko so se pogovarjali, pride mimo njih služabnica z otrokom, keterega je ljubosumni oče tako sovražil. Nekoliko korakov zadaj je šla tudi žena, mati tega otroka. Kaker hitro je gospod to opazil, mu šine od jeze kri v glavo. Sicer se je nekoliko premagoval, pa bistremu očesu svetnikovemu in ušla njegova razburjenost. Sv. Anton vstavi služabnico, ji vzame nedolžno dete iz rok ter dečka, ki je bil lep kot angeljček, ljubko boža. Kaker se navadno z otroci pogovarjamo in šalimo, je tudi svetnik otroka nagovoril: „O, ti lepo, serčno dete! povej vender, kateri od teh gospodov je tvoj oče?“ Vsi pričujoči so bili veseli, ko so videli ljubeznivega svetnika z otrokom v naročji. Kar ga je vprašal, so imeli le za prijazno šalo. Pa sv. Anton mu je se vso resnobo stavil to vprašanje, s terdnim zaupanjem, da bo Bog rešil nedolžno ženo in spričal resnico. In dobri Bog je res tudi zdaj poplačal njegovo ferdno vero.

Deček, ki je bil še le nekoliko tjednov star, se oberne pri vprašanju svetnika k zaslepljenemu plemenitašu, milo ga pogleda, pokliče po imenu ter z razločnim glasom spregovori: „Ta je moj oče!“ Lahko si mislimo, kako so bili začudeni vsi pričujoči. Ljubosumni mož je bil ob enem osramoten in razveseljen. Sv. Anton gre k njemu, mu da v roke dečka in pravi: „Vzemite sinčka v roke in pomirite svoje razburjeno serce. Zdaj vsaj ne bote dvojili, da je vaš, saj ste to slišali iz njegovih ust.“ Presrečni mož je precej vzel dečka v svoje naročje, ljubeznjivo ga je poljubil, pritiskal na serce in poln veselja nesel domov. Od tega trenutka je bil rešen svoje grozne strasti. Mir in veselje, lepa edinost, ljubezen in zaupanje se je vernilo v serca.

Ta čudež se je kmalu daleč okrog razglasil in v spomin se je v kapelici sv. Antona v Padovi ta dogodba v mramor vklesala.

Iz Ferare je šel sv. Anton v Montepaolo. Tukaj je obiskal ono votlino v kateri je l. 1221 živel kot spokornik, nepoznan svetu, pa oblagodarjen od Boga. Na to je pričel pregledovati samostane po Romanji. Ljudje, ki so ga pred šestimi leti slišali pridigati, so se ga še vsi s hvaležnostjo spominjali. Tudi zdaj so od vseh strani hiteli v velikih trumah poslušat sv. pridigarja. V samostanu v Bolonji je našel in z velikim veseljem pozdravil neketere sobrate, ketere je nekedaj podučeval v bogoslovnih vedno-

stih. Ko se je nekaj časa mudil v tem samostanu, je dobil od redovnega generalja posebni vkaz, naj gre v Florencijo in označuje tamkaj božjo besedo.

Z veseljem je sv. Anton slušal, zakaj kaker jelen hrepeni po hladni studenčnici, tako je svetnik v svoji veliki gorečnosti hrepenel po zveličanju duš. Naglo je zapustil Bolonjo ter hitel čez apeninsko gorovje v cvetočo Florencijo, še v poletju l. 1228. Ostal je pri svojih sobratih v samostanu Santa Kroče. Precej po svojem prihodu je pričel svojo apostolsko delavnost in Bog ga je tudi tukaj poveličal s čudeži.

Najbolj razširjena strast in hudobija je bila tisti čas v Florenciji velika skopost in oderuštvo. Čeravno je svetnik z veliko vnemo pridigal zoper to hudobijo, je bilo vendar le malo sadu, zakaj skopuh se le redko in težko spreoberne. Pa Bog sam je pomagal svetniku. Čudež, o katerem nam pripoveduje sam sv. Bonaventura in je tudi naslikan v cerkvi sv. Petronija v Bolonji, je prestrašil in razburil celo mesto. Vmerl je mož plemenitega stanu in v visoki službi. V svojem življenju je imel serce terdo kot kamen ter bil gerd oderuh. Navada je bila tedaj, da je pri pogrebu duhovnik spregovoril nekoliko besed. Za ta govor je bil naprošen sv. Anton. Zjutraj na dan pogreba je Bog svetniku v molitvi razodel, da je duša tega skopuha pogubljena. Ob določeni uri je pričel svetnik pred obilno zbranim ljudstvom govoriti.

Za rek svoje pridige je izbral besede zveličarjeve: „Kjer je tvoj zaklad, tamkaj bo tudi tvoje serce“. (Mat. 6, 21.) Dokazoval je greh skoposti in hudobijo oderuštva. Najpoprej je povedal, da je skopuh sovražnik ljudi. Namestu da bi bližnjemu v sili pomagal, porabi on njegovo stisko v svojo korist. Vse mu prav pride, slaba letina, toča, povodenj, hude ure, vsega tega se on veseli, da vbogo zatira in izsesava kot pijavka.

Ves vesel je v vojnem času, ko lahko vse drago proda. Nesreča, vboštvo ljudi je zanj vir veselja in bogastva.

V drugem delu je pokazal, kako je skopuh največi sovražnik svoje duše. V dokaz je navedel besede Gospodove o bogatinu v sv. evangeliju: „Vmerl je tudi bogatin in je bil pokopan v pekel“. (Luk. 16, 22.) Na to se je obrnil proti merliču ter rekel vsem v velik strah: „Ta mož tukaj, kateremu ravnokar skazujete zadnjo čast, je bil eden teh nesrečnežev, on je bil skopuh, on je bil oderuh. Zdaj je pokopan v peklu. Tamkaj bo večno strašno terpel“. Lahko si mislimo, kako so se zgrozili in prestrašili vsi

poslušayci pri teh besedah. Vse je začelo mermirati in godernjati. Toda sv. pridigarja to ni zbegalo. Nevtrajeno nadaljuje tako: „V dokaz, da govorim resnico, idite in preiščite njegovo skrinjo, kjer je shranjen denar. Ta denarna shramba je bila kratak čas njegovo veselje, njegov Bog. Idite in preiščite jo! Sredi denarja boste našli njegovo serce. Sin božji je tako govoril in tako je: Kjer je tvoj zaklad, tamkaj bo tudi tvoje serce“.

Pri teh besedah so bili razburjeni ljudje vsi osupnjeni. Sv. Anton je moral prenehati v pridigo, zakaj večina poslušavcev ga je zapustila. Velika množica od njih je hitela naravnost v hišo ranjkega, da bi se prepričala o resnici besed svetnikovih. Ko so ljudje prišli v hišo, so prisilili domače, da so skrinjo odperli. Berž so jo preberskali in glej, sredi denarja je bilo serce ode-ruhovno. Pa s tem še niso bili zadovoljni. Vedeti so tudi hoteli, ali ima merlič serce. Hitro zopet otidejo v cerkev, odpro njegove persi ali serca ni bilo v njih. Silno so bili ljudje razburjeni. Vse prek je vpilo, da se ta, ki ga je Bog preklel, ne sme pokcpati z drugimi kristjani v posvečeno zemljo. Zgrabijo to-raj mervto truplo, vlečejo vunkaj iz mesta in veržejo na tisti kraj, kamer so zagrebali cerknjene živali.

Ta strašna in očitna kazen božjo ni ostala brez sadu. Marsiketeremu grešniku, posebno pa skopuhu, so se odperle oči, da se je spreobernil.

Vsi meščani so svetnika po tem čudežu močno spoštovali in mu povsod skazovali nenavadno čast. Da bi se temu odtegnil zapusti sv. Anton sè svojim tovarišem mesto ter gre na goro Aljvernijo, kjer je nekaj dni preživel v sv. samoti, v molitvi in premišljevanju. V sv. postnem času ga najdemo v mestu Arcu, kjer je ko postni pridigar zopet dokazal, da je v resnici „kldivo krivovercev“.

Na to je šel zopet v Florencijo, kjer so ga meščani z velikim veseljem sprejeli in tako zvesto poslušali njegove goreče pridige, da je bilo mesto v verskem oziru popolnoma prenovljeno.

Za mesečni shod tretjega reda.

Kroti svoj jezik.

Svetemu Arzeniju je rekel njegov angelj varih: „Ako se hočeš zveličati, beži, molči in počivaj“¹⁾, ali kaker razlaga sv. Alfonz Ligvorij, beži v puščavo, molči in živi vedno v božji pričužnosti“²⁾. Po tem nauku živi tudi ti, pobožni tretjerednik, bogoljubna tretjerednica, ako se želiš zveličati; v puščavo se ve da ne smeš s svetim Arzenijem, molčiš pa lahko tudi doma, kar je zelo koristno in potrebno. Zakaj kedor veliko govori, slabomoli in tudi veliko greha stori.

1. Sveti Alfonz Ligvorij pravi, da je molčanje zelo dober pripomoček, da dobiš duha molitve; gdor pa veliko govori, ta je težko zbran pri molitvi. Vsaka duša, ki rada moli, ljubi molčanje. Molčanje varuje nedolžnost, varuje pred skušnjavami in je studenec molitve. Zakaj molčanje pospešuje duha molitve in vzbuja svete misli v sercu³⁾. Ako pa rad in dosti govoriš, zgubljaš duha molitve; mej molitvijo ti predstavlja hudobni duh vse, kar si govoril in kar si slišal; komaj si začel moliti oče naš, že ne veš več, kaj moliš; tvoj duh je namreč pri stvareh, o katerih si sam govoril, ali druge poslušal. Ako boš pa slabo molil, kako boš dobival pomoč od Boga? Brez božje pomoči pa se ne moreš varovati greha, ne skušnjav premagovati. Ali ne veš, kaj pravi sveti Avguštin, „gdor zna dobro moliti, ve tudi dobro živeti“⁴⁾. Glej, kako te jezik vleče od dobrega v hudo! Zavoljo tega si dobro zapomni besede sv. Marije Magdalene Paciške: „Prava služabnica Jezusa Kristusa vse poterpi, mnogo dela in malo govori.“

2. „Dosti govoriti ni brez greha“ pravi sveto pismo (Pregov. 10, 19). Keteri namreč radi in veliko govorijo, se tudi radi lažejo, šaliyo, sebe hvalijo, povišujejo, hlinijo se, izgovarjajo, zoper druge tožijo, godernjajo, krivično sodijo, obrekujejo, opravljajo, delajo prepire in sovraštva, drugim jemljejo dobro ime, z dobrim imenom pa kruh, kolnejo, nesramno govorijo in nedolžne pohuj-

¹⁾ Vit. Patr. I. 3. n. 190'

²⁾ La vera sposa di Gesù p. II. cap. 16.

³⁾ ravuo tam.

⁴⁾ H. 4.

šujejo in v greh napeljujejo, nekateri celo krivo prisegajo. Sveti apostelj Jakob pravi: „Jezik je sicer majhin ud, pa vender velike reči napravi. Glejta majhin ogenj velik gozd zažge! Tudi jezik je ogenj, zapopadek hudubije“ (3, 6.) Ali „jezičnemu človeku se ne bo dobro godilo na zemlji“ pravi sv. Duh.¹⁾ In kako bi se dobro godilo človeku, ki se svojim hudim, strupenim jezikom jemlje drugim dobro ime, zvestemu hlapcu in pošteni dekli kruh, ki je kriv, da se ta ni oženil ali ona omožila, ki krivo priča in ako treba tudi krivo priseže? Takih ali enakih ni sicer v tretjem redu in ne smejo biti, ali boj se, ako rada in veliko govoriš, zakaj na sodbi boš morala dati Jezusu odgovor od vsake, ne same grešne, ampak tudi prazne besede, saj pravi Kristus: „Povem pa, da za vsako prazno besedo, katero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali na sodnji dan“ (Mat. 12, 36). In vender storijo ljudje največ greha z jezikom, kaker skušnja uči, in sam sv. Duh pravi: „Gdo namreč ni z jezikom grešil?“ (Sir. 19, 17.) Sveti Arzenij je rekel: „Kesal sem se velikokrat, ker sem govoril, nigdar pa še ne, da sem molčal.“ Zavoljo tega je toliko svetnikov zapustilo svet in šlo v puščavo ali v kak red; nekateri so molčali več mesecev, kaker brat Juniper, učenec sv. Frančiška Serafinskega; sveti Romuald je molčal 7 let, menih Teodozij 35 let in sveti Janez, imenovan molčeči, škof in potem redovnik, ni spregovoril celih 47 let do svoje svete smerti. Molčanje so ljubili in drugim priporočevali sploh vsi svetniki in res pobožne osebe do današnjega dne. Opat Pambo je prosil starega meniha, naj mu da kake nauke, da bi mogel sveto živeti. „Kroti svoj jezik, malo govori in le takrat, keder treba,“ to je bil prvi nauk, keterega mu je dal. Ko je opat ta nauk slišal, ni hotel drugih, rekel je samo, da bo še le takrat prišel po nove, ko se bo tega naučil, ko bo vkrotil svoj jezik. Ko je zopet, čez več let obiskal starega meniha, ga je vprašal, zakaj ga ni bilo tako dolgo, ali opat mu je odgovoril da se pervega nauka še ni naučil, da še ni vkrotil svojega jezika. O srečen človek, ki molči, keder treba in ne greši s svojim jezikom! Sam sv. Duh pravi po modrem Sirahu: „Blagor človekn, ki ne greši z besedo svojih ust.“ (14, 1.) in sv. Jakob piše: „Ako se gdo v besedi ne pregreši, on je popoln mož“ (3, 2). Za tega voljo ni hotel sv. Vincencij Fererski prositi Boga, da bi

¹⁾ Ps. 133. 12.

neka mutasta ženska spregovorila. Ko je namreč pridigoval v mestu Valensiji, so mu pripeljali vbogo in mutasto žensko. Svetnik je prenehal pridigovati in je glasno vprašal mutasto žensko; nato je ženska glasno prosila, in sicer prvič v svojem življenju, kruha in da bi mogla govoriti. Lačna ne boš, ji je svetnik odgovoril, govorila pa ne boš, tega ne moreš sprostiti od Boga. Za te je namreč velika sreča, da ne moreš govoriti, zakaj ako bi mogla govoriti, bi pogubila svojo dušo s svojimi hudimi jeziki. Glej, da ne boš nigdar več prosila Boga te milosti, ki bi bila za te največja nesreča. Sveti oče, je rekla, ravnala se bom po vašem svetu, in ko je izgovorila te besede, je obmolčala in ostala mutasta do smerti¹⁾. O koliko duš terpi zdaj v peklju zavoljo jezika! Da se tudi tebi ne bo taka zgodila, kroti in zatajaj zdaj svoj jezik.

3. Naj prej skerbi, da boš molčala, keder treba molčati, in govorila, keder treba govoriti, kaker pravi sveto pismo: „Čas molčati in čas govoriti“. (Prid. 3, 7.) Zato se varuj, bogoljubna tretjerednica, da se ne boš hodila pogovarjat v druge hiše in nigdar ne pusti, da bi se druge zbirale v tvoji hiši. Kaker dobra tretjerednica bodi doma in nigdar ne brez dela; delaj ali pa moli ali beri. Ako si že na potu, ogibaj se slabih, jezičnih ženskih; vari se, da tudi mej dobrimi, pobožnimi, ne boš tožila in še veliko manj druge opravljala. Pogovarjaj se o dobrih, koristnih in pobožnih stvareh, varuj se pa, da ne bote druga drugi pravile svojih pogreškov, raztresenosti, duhovne suhote v molitvi, ali kako te uči tvoj spovednik, kako pokoro ti daje. O spovedi in svojem duhovnem življenju molči po nauku sv. Frančiška Saleškega in se posvetuj samo s svojimi spovedniki. Ako si vajena čez druge tožiti, ali celo opravljati, njih slabosti drugim praviti, o zapusti to gerdo navado. Vsako jutro skleni, da ne boš ta dan opravljala, vsak večer se izprašaj, ali si se pregrešila z jezikom čez dan, kolikerkrat se boš pregrešila, toliko krat obudi žalost in terdni sklep v svojem srcu. Ker si pa slaba kaker vsak drugi in ker ne more nobeden tako vkrotiti svojega jezika, da bi ž njim ne storil nobenega greha, kaker pravi sveti Jakob: „Vsake nature zveri in ptice in lazeče in druge živali se dajo vkrotiti, in so se vkrotile po človeški natori, jezika pa noben človek ne more vkrotiti“ (3, 7. in 8.), zato prosi Boga pomoči, da boš

---

¹⁾ Pri Suriu lib. 3. c. unico.

mogla krotiti in berzdati svoj jezik. Pogosto prosi s kraljem Davidom: „Deni, Gospod, stražo na moja usta in terdna vrata na moje ustnice“ (ps. 140, 3.)

P. A. F.

„Magdalena pri Jezusovih nogah“.¹⁾

(Poslovenil P. M. F.)

Genljiv pogled! Jezus sedi za mizo Simona farizeja; prijatelj, rešenik vbogih grešnikov sredi hinavskih, na videz pobožnih pismoukov. Kar vstopi ženska, lepa po postavi, s krasnimi lasmi in vsa gizdavo nalepotičena. Kedo je neki ta gospodična? Dobro jim je znana; vsi jo poznajo ko gospo iz Magdale. „Grešnico“ jo zove farizej. To ime ona popolnoma zasluži; vsa je omamljena od posvetnega razuzdanega razveseljevanja in sladkih besed nečimernih prilizovalcev, ketere rado posluša njeno uho. — A glej, komaj se verže k Jezusovim nogam, že padejo luski nečevno in nečimerno je bilo vse, česar se je do sedaj njeno serce oklepalo. Sedaj sprevidi grozni prepad, ki jo je hotel vsak čas požreti, nad katerim se je pa pri vsem tem še šalila. Le vsmiljenju božjemu se mora zahvaliti, da se ni vanj na veke pogreznila. Pri Jezusovih nogah spozna, da je še druga, bolj zvišena, lepša in blaženejša ljubezen, kaker je ta, ketera je do sedaj njeno prevarjeno vbogo serce terpinčila. Ljubezen božja jo vso prevzame; iz njenih lepih oči se vdere potok solzâ, ki ne zmoči samo Gospodovih nog, ampak očisti tudi njeno z grehi omadežano dušo. Iz „grešnice“ Magdalske postane „svetnica“ Marija Magdalena.

Mnogo stoletji je že preteklo od tistega časa. Dosti jih je mej tem spoznalo nečimernost tega sveta; mnogi so se prepričali, da je veliko bolj oblažujoča, veliko lepša ljubezen božja kaker pa zemeljska. Ona sama nas stori srečne in sicer le pri Jezusovih nogah.

Mej cvetočimi vinogradi leži mesto Brešja, iz katerega se mogočno dviga stara, častitljiva stolna cerkev. Nekega lepega popoldne se pelje skozi ulice tega mesta v prelepi kočiji grof Leopard

¹⁾ Vita della venerabile Maria Magdalena Martineugo, Capucina. Brescia 1794. 2) Leben der Heiligen aus dem Orden der Capuciner von P. Peter Lechner III. Bd. München 1865.

Martinengo, imavit in plemenit meščan iz Benedek. Kar iskre se krešejo pod kopiti čilih konj, ki v naglem diru hite proti uršulinskemu samostanu. Tu stopi grof s svojimi sinovi iz kočije, mej tem ko služabnik čeden kovčeg izpod sedišča kočije vzame ter ga nese za svojim gospodom, ki je ravnokar vstopil v nekoliko mračno in temno izbo. Tu staneje 16 let stara deklica, cvetoča in lepa, kakor roža, ki se je ravnokar razcvetela ter prvič zagledala ljubo sonce. Kedo je neki ta deklica? Grofova hči je, ki je do sedaj bivala v samostanu, da jo redovnice kerščansko in njenemu stanu primerno vzgoje.

Marjeta, tako je ime mladi grofici, ki ni bila samo lepa, ampak tudi bogata, zraven tega tudi jako duhovita in prijetnega obnašanja. Ni se torej čuditi, da je cel roj mladih plemenitašev prosila grofa Martinenga za njeno roko. Plemeniti grof je se vse ljubeznijo skerbel za svojo hčer, katero mu je bila porodila 5. oktobra leta 1687 pobožna soproga, ki je morala za ta porod darovati lastno življenje. Že je mislil grof, da je vrednega snubca izvolil svoji hčeri. In sedaj je prišel, da ji naznani svoj sklep, ter ji pove, da jo hoče kmalu domov vzeti, kjer jo bo zarobil z mladeničem v vsakem obziru plemenitim. V ta namen ji je prinesel najlepša, nevesti potrebna oblačila in nekaj knjig, romanov, ki bi jo naj na prihodnji stan dobro pripravili. V terno veri, da je svoji hčeri s tem svojim poročilom in knjigami neizmerno veselje napravil, se napoti grof proti domu, pustivši Marjeto, naj si ogleda prinesene darove.

Mladi grofici se je zdelo, da sanja. Do sedaj ni še nigdar na možtev mislila Tiho, pobožno, v nedolžnosti serca, vijolici podobna je do sedaj cvetela v tistem samostanu ter tako pobožno živela, da piše jeden njenih življenjepiscev: „Kar pravi apostelj: „Mi ne vemo, kako moramo moliti, ampak duh sam za nas moli z globokimi zdihljeji“, to se je spolnilo pri Marjeti. Ona se ni učila notranje molitve in premišljevanja na umeten način in vendar je bilo to njeno delo po noči in po dnevi. Pokleknila je, vzela sveto razpelo v roke, ga poljubovala in pritiskala na svoje serce ter priprosto in z otroškim zaupanjem se pogovarjala s svojim Zveličarjem. Dostikrat ga je prosila odpuščanja grehov in ljubezni do Njega. Dostikrat je molila, da bi bila z Njim križana ter se mu ponudila v žgavni dar. Odpovedala se je vsem stvarjem obetajoč mu večno, čisto ljubezen“. Toda kedor Jezusa ljubi, mora tudi njegov križ ljubiti. Duša, ki hoče biti njegova nevesta,

mora si posaditi na glavo ternjev venec. To je morala tudi mlada grofica skusiti. — Kako so se čudile njene tovarišice nekega dne, ko so jo videle na verhu stopnjic nepremekljivo stati; njen obraz je ves gorel. Trdno se je držala in opirala na deržaj stopnjic, kaker bi bila v nevarnosti čez stopnjice pasti. Ko so jo pozneje vprašale, kaj ji je bilo, je odgovorila: „Videla sem mnogo gorečih križev, ki so me od vseh strani obdajali, zato sem se bala, da padem čez stopnjice“.

Ta prikazen se je spolnila. Gospod ne vzame nobene duše brez težkih poskusenj za svojo uvesto. Tudi Marjeti je obilno križev poslal. Najprej so jo napadle grozne skušnjave, skušnjave zoper sveto čistost, da se je vboga revica po celem telesu tresla. Zraven tega jo je trapila misel, da je duša, v kateri se porajajo take misli, gotovo namenjena za pogubljenje. Ta misel jo nikaker ni hotela zapustiti, ampak noč in dan jo je zasledovala ter preganjala. Razen tega ji je navdihoval skušnjavec, naj za sramuje Boga ter sama sebe vmori. Ker si v tem briškem stanju ne more več pomagati, verže se pred noge svojega spovednika; toda namestu da bi našla tolažbo, je bila vsled njegovih izpraševanj še bolj zmešana in komaj se je pri drugem spovedniku nekoliko potolažila, že se je zopet zmračilo v njeni duši vsled notranje zapuščenosti, dvojbe in nemira. Neznosno se ji je zdelo Jezusu služiti; kar pride — k sreči ali nesreči — oče ter ji sporoči zapeljivo ponudbo. S tem ji je ponudil duhteče rožice mesto bodečega ternja, katero jo je do sedaj zbadalo.

Kaker rešilni sončni žarek je razsvetlila navidezno očetova ponudba njeno dušo, ki je v globoki temoti žalovala. Živahna domišljija mlade vročekervne deklice je naslikala očetovo ponudbo v najmičniših podobah. Tudi prinesena obleka se ji je jako dopadla; romani, ketere je skerbno prebirala so vzbudili njeno domišljijo še bolj ter ji pred oči stavili najlepše podobe, ketere so bile zlasti sedaj za njo najnevarniše, v času dušne teme. Očetove besede so se ji zdele vedno bolj po godu, in vender! — ali ni bilo tudi pri Jezusu navzlic toliko bojev dobro, in ali mu ni obljubila večno zvestobo? A kaj, to se je zgodilo le iz otročje nepremišljenosti. Tudi mej svetom more biti človek svetnik. S takimi in enakimi mislimi jo je skušal prevariti hudobni duh ter jo zazibati v dušno spanje. Še nekaj trenutkov. Marjeta postane neodločna, podobna ladjici, katero meče veter semtertje. Vboga Marjeta!

(Dalje prih.)

Trojni opomin.

Slehernega kristijana veže preimenitna, ostra dolžnost, po spoznanih resnicah svete vere živeti, za Jezusom, milim nebeškim učenikom, hoditi in vedno se spopolnjevati posnemajoč junaske zglede svetnikov. Ako se to zahteva že od navadnih kristijanov, koliko bolj se sme tirjati pri tistih, ki imajo več pomočkov, več sposobnosti in več priike v svetih resnicah natančnije se podučiti, v čednostih skerbnejše se vaditi. Mej te spadate tudi vi, ljubi sinovi sv. Frančiška, udje tretjega reda, ki ste na dobrem potu kersčanskih čednosti. Ali nobena pot ni popolnoma ravna, popolnoma gladka; tako tudi vaša ni brez vseh težav. Človek je namreč, kaker dobro vemo vsi, iz dveh delov: iz nevmerjoče duše in iz telesa, ki se bo vernilo v zemljo, iz katere je vzeto. In tudi tukaj veljajo Kristusove besede: „Duh je sicer voljan, meso je pa slabo.“¹⁾ Duša bi se rada vzdignila k Bogu, bi rada njemu služila in le zanj živela, toda teži jo telo, s katerim je združena, po katerem je v dotiki s svetom; in ta ima veliko moč na dušo. Iz tega se vidi, da je treba dosti vpiranja in truda, ako hočemo doseči svoj visoki namen, večno zveličanje. Da bi ti ta trud in boj nekoliko olajšal, sprejmi tù kersčanska duša, tri opomine, ki te učé, kako se obnašaj v raznih razmerah svojega življenja.

Pervi opomin: Zaničuj sodbo sveta.

„Kè bi še ljudem dopadel, ne bi bil
Kristusov služabnik“. Gal. 1. 10.

Svet govori, prav dosti govori; toda ne zmeni se zanj, pusti ga, naj le govori. Ali naj te morda abotno žlobudranje neumnega sveta odvrča od modrosti? Naj se karkoli o tebi govori, ti si, kar si pred Bogom, nič več in nič manj.

Ohrani si, koliker je v tvoji moči sè svetim življenjem dobro ime in prepričan bodi, da te Bog ne bo zapustil, da te bo varoval tako kaker je Magdaleno varoval in branil pred hinavskimi farizeji. Le naj te jeziki obirajo, le naj te zasmehujejo,

¹⁾ Mat 26, 41.

pusti jim to veselje; ti pa zvesto spolnuj svoje dolžnosti in boš imel v sercu mir, kakeršnega ti ves svet ne more dati. „Ako se bojiš govorjenja sveta, se boš pogubil; ako se pa Boga bojiš, se ti ni treba ničesar bati“ prava modri.

Stori karkoli hočeš, vender te bodo grajali, ako ne večina, vsaj neketeri. Stori to ali ono, graja ti ne bo odšla. Čeprav bi bil najboljši, najpopolniji in najsvetejši človek, vender ne boš vsem po volji, vender ne boš brez nasprotnikov. Koliker zvestejše spolnjuješ dolžnosti, tem huje se bo v te zaganjala nevošljiva hudoba. Zveličarju in učeniku so nasprotovali, zaničevali ga, preganjali ga in vmorili. Ali je učenec večji ko učenik?

Nikoli ne boš imel miru, ako ti je kaj za to, kaj se o tebi govori; ljudje so namreč ko perje na drevju, katero maje vsaka sapica. Denes te imajo za dobrega, jutri te bodo imeli za slabega; ti, ki te denes častijo, te bodo jutri zasramovali; ti, ki te denes hvalijo, te bodo jutri obsojali, te bodo jutri izdali. Denes kličejo: „Hozana!“ jutri bodo kričali: „Križaj ga!“ Tak je svet. —

Kakšna nespamet je torej sv. evangelija sramovati se, truditi se pa, da bi svetu dopadel. Ti se sramuješ Zveličarja pred ljudmi; Kristus se bo tebe sramoval pred nebeškim Očetom. „Ne poznam te,“ ti bo rekel.

Kako? Ali si našel kaj na božjem Odrešeniku, česar bi te smelo biti sram? Ali ni čast živeti po njegovem nauku?

Otrok božji, oprosti se vender enkrat sramotne sužnosti spridenega sveta! Raztergaj vezi njegove, razdrobi verige in bodi v sveti prostosti zvesto vdan sladki zapovedi Gospodovi. Kaj morejo ljudje zoper tebe, ako je Bog s teboj? In kaj morejo storiti za-te, ako je Bog zoper tebe? Ko te Bog pokliče pred sodbo, ali boš odšel njegovi pravici, ker te bodo ljudje varovali?

Gospod, oči so se mi odperle in moj sklep je storjen. Glej, vže hitim in trudim se, da se rešim sramotnega jarma, v ketelega me je oklenil zapeljivi svet. Tebe samega se bojim, govorjenje sveta zaničujem. Ne, moj Bog, več nočem zanemarjati svojih dolžnosti. Kaj se menim za to, kaj svet o meni govori; kaj se menim za to, naj me svet ima za dobrega ali za slabega; kaj se menim za vse to, da le Tebi vgajam, da sem le ves in edino Tvoj. Ako me svet obsoja, vem, da je tudi Tebe obsojal

in obsodil. Učenec pa ni čez učenika. O Bog, vnemi moje kesanje, posveti moj sklep in poderdi mojo voljo.

Ni pa samo svet naš sovražnik; imamo še družega, ki je mnogo hujši in nevarniši, zato ker je vedno z nami; ta sovražnik smo si mi sami. Zato ti kličem

drugi opomin: Ne zaupaj sam sebi.

„Sam sebi si poguba, Izrael“. Ozej 13. 9.

Pred ničemer se nima človek toliko bati kakor pred samim seboj. Lastna slabost nam pripravlja več strahu in trepetu, ko vsa silovita peklenska moč. Adam je grešil, Salomon je na Boga pozabil, sv. Peter je Zveličarja zatajil. Kako bo obstal šibki ters, ako vihar izruje mogočno drevo? In kako naj bi se človek na se zanašal, kako sam sebi zaupal, ko vender sam od sebe prav nič ni? „Po milosti božji sem to, kar sem“ pravi sv. Pavel. In da bi še bolj zaterdil svojo popolno nezmožnost pristavlja: „Toda ne jaz, ampak milost božja z menoj“. ¹⁾ — Ali si ti več ko sv. Pavelj? Kako lepo opisuje Tomaž Kempčan ²⁾ človeško slabost z besedami: „Res, po pravici moram misliti in reči: Gospod, nič nisem, nič ne morem, nič dobrega nimam sam iz sebe, temveč v vsem pešam in vedno le v nič hitim. — In če mi Ti ne pomoreš, če me ti v srcu ne poučiš, bom ves mlačen in raztresen. . . . Hvala Tebi, ker od Tebe pride, kederkoli se mi kaj dobro izide. Jaz pa sem nečimern in nič pred Teboj, nestanoviten in slab. Kako bi se torej povzdigoval in zakaj si želel hvale? Ali zato, ker nisem nič? To bi bilo pač najbolj nespametno. . . . Kedor hoče res sloveti in pobožno se veseliti, naj se ponaša s Teboj in ne s seboj; veseli naj se Tvojega imena in ne svoje čednosti; v Tebi naj se raduje, ne pa v kaki stvari!“

Naše življenje je podobno morju, izpostavljenemu premnogim in silnim viharjem, ki se bližajo od vseh strani in vsaki čas. Naš čoln je naše serce, terhljen brod, katerega naglo vgonobi vihar, ako nima dobrega in skrbnega kermarja. Ali nimamo torej dovolj vzroka neprenehoma zaupno klicati: „Gospod, reši nas, vtapljamo se!“? —

¹⁾ 1. Kor. 15. 10.

²⁾ 3. 40.

Misli si bolnika, ki gre po gladkem tlaku. Eden ga sune sem, drugi zopet tja; vedno je v nevarnosti, da pade.

Ta bolnik smo mi; gladki tlak je svet, po katerem hodimo v dneh našega življenja; oni, ki nas pehájo in sujejo, so pa neštevilni sovražniki našega zveličanja. Polno je skrivnih in očitnih zanj in zaderg; kako lahko pademo! Vsled tega moramo pač vedno skerbno paziti na vse in zaupno klicati: „Jezus, moj Bog in Gospod, daj mi roko! Preljuba mati Marija, pomagaj mi!“ Reci sè sv. Filipom Neriem: „Gospod, varuj in podpiraj me; izdal te bom namreč, ako me samemu sebi prepustiš.“

Svet je torej naš sovražnik in mi sami smo samim sebi najhujši sovražniki. Kam naj se obrnemo? Odgovor na to bodi

tretji opomin : Zaupaj na Boga.

„V Tebe, Gospod, zaupam, ne bom osramočen vekomaj.“ Ps. 30. 1.

„Vsmiljenje in pravičnost“, pravi sv. Bernard, sta dva stebra, na katerih sloni božji prestol“. Premisli te dve popolnosti in potem boš služil Bogu brez prederznosti in brez nezaupanja. Vsmiljenje brez pravičnosti bi te naredilo prevzetnega, pravičnost brez usmiljenja bi te pehnila v obupanje.

Ako ti človek poštenjak kaj obljubi, ako ti da besedo, si brez skerbi, ker ti to zadostuje. Ali se pa ne boš dosti bolj zanesel na božjo besedo, na božjo obljubo? Ali ne boš zaupal Bogu, ki je vsegamogočen, neskončno dober in vedno zvest svoji dani obljubi?

Bog se je tako ponižal, da je svojo besedo s prisego poterdil; to pa zato, pravi sv. Pavel, da nam tem bolj zagotovi svojo nespremenljivo zvestobo. „Kako velika sreča za nas, da se Bog poniža do prisege, da vterdi naše upanje!“ pravi Tertulijan.

Maloserčna duša! Ali ni nobene stvari, ki bi ti zbudila zaupanje? Marsikdo zaupa svoje zdravje zdravniku, pravdo odvetniku, slepec svoje življenje otroku in ti naj bi ne zaupal besedam vsegamogočnega Boga! Dam ti besedo, pravi Gospod, prisežem sam pri sebi, prisežem jaz, ki sem življenje in večna resnica, jaz, ki sovražim senco laži, jaz, ki ostro kaznujem neveste, jaz prisežem, da bom tvoj varih in zaščitnik zoper vsež

sovražnike, zdravnik v vseh boleznih, spremljevalec na vseh tvojih potih, svetovavec v vseh dvojbah, varno zavetje v vseh nevarnostih in zvest pomočnik v največjih nadlogah. — O sladke besede! Zakaj jih ne poslušáš, človek?

Zgled trdnega zaupanja v Boga nam je kralj David. To nam pričajo njegovi sveti psaljmi. Naj stoji tu le nekaj stavkov iz njih: „Obvaruj me, o Gospod, ker v Te zaupam.“¹⁾ Pristopite k njemu in boste razsvetljeni in vaši obrazi ne bodo osramočeni. Ubogi je klical in Gospod ga je uslišal ter ga je otel iz vseh njegovih nadlog. Poskusite in glejte, kako sladak je Gospod; blager mu, kedor vanj zaupa.“²⁾

Zaupaj tudi ti na božjo moč in nigdar ti ne bo treba omahovati. Sv. Peter je hodil brez strahu po valovih viharnega morja, dokler je zaupal na moč Jezusa Kristusa, kateremu se je bližal. Še le tedaj se je začel potapljati, ko je obupovati začel vsled hudega viharja. Zaupaj tudi ti trdno na Boga. Glej, ljudje ti morejo vzeti čast, dobro ime in premoženje; bolezen ti lahko stare moči in ti sam lahko z grehom izgubiš božjo milost; v vsem tem bodi tvoja edina in najboljša tolažba: zaupanje v Boga; zato ne bodi nikoli maloserčen, ampak upaj vedno na mogočno pomoč nebeškega Očeta. Naj iščejo drugi srečo v bogastvu in zemeljskih dobrotah, ti se pa veseli in tolaži s Tomažem Kempčanom³⁾: „Gospod, kaj naj upam v tem življenju in v čem naj se tolažim mej vsem, kar je pod soncem? Ali ne v Tebi, Gospod, moj Bog? Ali ni Tvoje usmiljenje neizmerno? Kje se mi je dobro godilo brez Tebe? Ali kje se mi more hudo goditi, keder si Ti pričujoč? Rajši sem zavoljo Tebe vbog, kaker bogat brez Tebe. Rajši sem s Teboj na zemlji tujec, kaker da bi imel nebesa brez Tebe. Kjer si Ti, tam so nebesa; kjer Tebe ni, tam je smert in pekel. Le Tebe hočem imeti, zato po Tebi vzdihujem, kličem in v molitvi hrepenim po Tebi. . . . Ti si moje upanje in moč; Ti me tolažiš, Ti si najzvestejši izmej vseh! . . . Na Te se ozirajo moje oči, v Tebe upam, o moj Bog, Oče usmiljeni!“

P. K. P.

¹⁾ Ps 15. 1.

²⁾ Ps. 33. 6. 7. 9.

³⁾ III, 59.

Sveti rožni venec – najmočnejši meč.

(Konec).

Bilo je 23. marcija, ravno pred kervavo bitko pri Novari. Vse je bilo že pripravljeno na boj. Radecki sam je vže sedel na konju, kar naenkrat poseže v žep, a ko tu nečesa pogreša, skoči s konja in išče okoli sebe. Vojak, ki je stal poleg njega in mu pomagal iskati, najde moljek, ga pobere in poda Radeckemu; ta pa ga veselo shrani in skoči v zaupanju na božjo pomoč zopet na konja. Koliko mu je pomagal rožni venec, je razvidno iz tega, da je on z armado 15.000 mož popolnoma premagal sovražnika, ki je imel 60.000 vojakov. Ta bitka je posadila 83 letnemu starčku zadnji venec slave na glavo.

Ko je Radecki 5. januarja 1858. izdihnil svojo junaško dušo, je postal nadvojvoda Aljbreht njegov naslednik. Da, zares vreden učenec svojega slavnega učitelja! Aljbreht pa je Radeckega posnemal ne le v slavnih junaških zmagah, marveč naučil se je od njega tudi odkritoserčne pobožnosti, ki je dičila njegovega verlega učitelja. To se vidi iz sledečega dogodka.

Zadnje dni meseca avgusta 1887, je bilo na sv. Višarjih prav mnogo romarjev. Tudi knezoškof kerški, dr. Jožef Kahn, so priromali ob tem času na to slavno božjo pot. Nekega zgodnjega jutra pride iz zgornjega Terbiža sel s poročilom sledeče vsebine: „Nj. svetlost nadvojvoda Aljbreht prosi ob desetih jedno sv. mašo; ob tem času upa namreč nj. svetlost dospeti na božjo pot“. Sami preč. knezoškof, ki so spovedovali vže od štirih zjutraj, počakali so z mašo do 10. Preje pa so šli v spremstvu sedmih duhovnikov in vseh romarjev slavnemu in pobožnemu avstrijskemu maršalju naproti. — Na mestu, kjer imajo romarji pri slovesu zadnjo pridigo, so čakali slavnega moža. Zložnih, počasnih a krepkih korakov in opiraje se na svojo gorsko palico, se je bližal sivi nadvojvoda Marijini cerkvi; že prej je bil namreč stopil s konja, hoteč prehoditi zadnji kos pota peš. Videlo se je, da je nadvojvoda jako iznenadilo in genilo, da mu je prišla tolika množica romarjev in celo knezoškof sam naproti. — Po kratkem odpočitku je bil visoki romar pri škofovi slovesni sv. maši. Mej celo sv. mašo je klečal pred Marijinim oltarjem ter prebiral v sklenjenih rokah jagodo za jagodo na svojem moljku.

Po sv. opravilu je spregovoril nadyojvoda Aljbreht prečasti-temu knezoškofu sledeče ginljive besede: „Ko sem bil pred leti nevarno zbolel, je romalo več mojih vojakov na ta sveti hrib, da bi mi sprosili od Matere Božje ljubo zdravje. Denes pa sem priromal sam, zahvalit se za dobljeno zdravje, zlasti pa molit za svoje ljube vojake“.

Nekoliko ur potem se je poslovil pobožni poveljnik od slavne božje poti ter korakal peš navzdol proti Trebižu.

Kakeršno življenje taka smert. Dva dni pred odhodom v večnost je bil previden sè sv. zakramenti. Množica ljudstva pa je zadnje dni njegovega življenja vedno molila na njegovem vertu rožni venec, keterega se on ni nikoli sramoval. 18. svečana 1895 je mirno zaspal v Gospodu. Na mertvaškem odru je v rokah deržal sv. razpelo in moljek, znamenje vere v Odrešenika in zaupanja v priprošnjo Marijino. — — —

Nobena evropska deržava ni imela toliko sovražnikov, nobena prestati toliko strahovitih bojov, kaker avstrijska. Toda Avstrija še vkljub temu stoji. Zakaj? — Zato, ker je imela poveljnike, ki so zaupali ne le na svojo sabljo, ampak tudi na moč nepremagljivega meča — sv. rožnega venca.

Mili Slovenci, zlasti vi tretjeredniki, mislim, da vas bodo tako krasni zgledi odkritoserčne pobožnosti izpodbujali prav pridno moliti rožni venec, bolj ko najlepše in najdebelejše knjige o tej Mariji najljubši molitvi. Kedo bi se namreč sramoval posnemati te velike in hrabre može, katerih imena in slavna dela so zapisana sè zlatimi čerkami v svetovni zgodovini?!

O. Veselko.

Nauk o svetem obhajilu.

1.

Ker je sv. rešno Telo največi in najimenitniši mej vsemi zakramenti, zato moramo tudi za sv. obhajilo imeti naj večo skerb. Eno dobro obhajilo je dovolj da dušo posveti; da vredno prejmeš sv. obhajilo, pa skoraj nič družega ni treba kaker dobra volja.

2.

Tisti, kateri zahtevajo popolno svetost, da sme človek pristopiti k božji mizi, mislijo, da jo tako spoštujejo, ali to ni res, temuč oni jo s tem le onečaščujejo, ker bi v tem primeru bilo

sv. obhajilo brezkoristno toliko tistim, kateri je sprejmejo, kolikor onim, kateri je ne prejemajo. In res, kaj bo meni popolnoma svetemu človeku koristilo sv. obhajilo? In kedaj bi smel pristopiti k sv. obhajilu, ako moram biti prej popolnoma svet?

3.

Nespametno je zahtevati ko pripravljenje k sv. zakramentu to, kar je njegov sad in posledek. Čistost brez madeža, popolnost brez pogoška, svetost brez pomanjkljivosti, doveršena milost in ljubezen, vse to ima biti nasledek svetega obhajila, katero je postavljeno, da počasi v naši duši te sadove rodi. Toraj ni pravično zahtevati za vredno prejetev sv. obhajila doveršeno svetost.

4.

Strašna prederznost je v tistem, kateri veruje, da se je vredno pripravil k sv. obhajilu, naj bo njegovo pripravljenje še tako izverstno. Če bi hotli meriti svojo vrednost z imenitnostjo tega presv. zakramenta, ne bi šli nigdar k sv. Obhajilu; ako bi jo pa merili sè svojo potrebo, bi šli pa vsaki dan. Jezus ni pričujoč v tem zakramentu nam v strah, temuč nam v ljubezen. Kruh se ne je samo enkrat v letu, temuč vsaki dan. Zakaj bi se nam bil zapustil Jezus pod podobo kruha, ke ne bi bil hotel, da ga uživamo? Ke bi bil on hotel biti v strah ljudem, bi si li ne bil izbral kako drugo imenitno in veličastno podobo? Ker mi ne moremo živeti brez tega sv. zakramenta, zato ga je tudi Jezus tako postavil, da se ga more vsak lahko vdeležiti. Približajmo se toraj luči in ona nas bo razsvetlila; približajmo se ognju, in on nas bo ogrel; približajmo se Jezusu, našemu življenju, našemu posvečevalcu, našemu svetovalcu; ali približajmo se brez strahu, in on nam bo vlil v serce pogum, nas bo podučil, očistil in posvetil.

5.

Eden najpoglavitniših zadržkov, da se s tem sv. zakramentom ne okoristimo, je neslastnost, s katero jemo ta kruh nebeški. Le tistim je sv. obhajilo koristno, kateri imajo do njega hrepenenje. Kako naj se pa bliža k božji mizi z ljubeznjivim hrepenenjem, kedor ima pred njo velik strah, in kako ne bo v tem strahu tisti, kateri misli, da ako nima doveršene svetosti, onečasti sv. zakrament, ako se mu približa?

6.

Pripravljaj se dobro, o duša kerščanska, ali prepričaj se, da najbolja priprava je: spoznanje samo sebe, svojega vboštva, svoje potrebe, in terdno upanje, da bo Bog v svoji neizmerni dobroti nadomestil to, kar manjka naši nevrednosti. Ne posnemaj zlasti Marte, ketera si je toliko prizadevala pogostiti Gospoda, temuč posnemaj bolj Marijo, ketera je molče in pazljivo poslušala hrano svoje duše, in preroditelja svojega serca.

7.

Ne bežite od božje mize, o strašljivci in vi naveličani. Duša, ketera ni lačna te nebeške jedi, je jako bolna. Kakšenkrat je sreča odvisna od enega sv. obhajila; veš li ti, da ni morda odvisna od tega sv. obhajila, katero misliš opustiti?

Sv. Frančišek Asiški v Zadru.

Z malimi besedami izraža sv. Peter o našem Zveličarju prav mnogo, ko pravi: „Hodil je okoli dobrote deleč. (Dj. ap. 10. 38) Koder je hodil, povsod je zapustil sled svojega vsmiljenja in svoje dobrotljivosti. Mej svetniki pa vidimo zlasti sv. Frančiška, kako si prizadeva Jezusu podoben postati, in milost božja mu je pomagla to tudi v obilni meri doseči. Zato tudi o sv. Frančišku lahko rečemo: „Hodil je okoli dobrote deleč. Mej drugim je na svojem popotovanju na Jutrovo skozi Dalmacijo zanetil ogenj serafinske ljubezni in vstanovil dalmatinsko redovno okrajino; kaker se misli l. 1212. Duh njegove svetosti pa je prišel že pred njim v te kraje, kjer je našel — v Zadru — že vstanovljeno družbo „Tretjega reda“.

Neki povestničar je našel v stari listini bivšega samostana „benediktink“ sledečo prigodbo:

Ko se je bila začela množiti družba Frančiškovih tovarišev jih je odločil nekoliko za misijonarje mej Saraceni na Španskem, sam pa se je odpravil z drugimi v Benetke, da pride na ladjo, ki bi ga peljala proti Jutrovemu. Ladja se je vstavljala v raznih trgovskih lokah. Mej tem je on zahajal molit v samotne kraje, kjer so poznej njegovim bratom samostane sezidali. Način njego-

vega življenja je obudil pobožnost tudi pri njegovih sopotnikih, trgovcih in mornarjih, kateri so povsod hvalili njegovo svetost. Ko so dospeli v Zadar, so pravili o njem tudi redovnicam, „benediktinam“ v samostanu sv. Miklavža, katerega samostana opatica ni mogla že dve leti iz postelje. Ko je zvedela o prihodu svetnikovem, je poprosila nadškofa, naj ga pošlje k njej, da jo blagoslovi. Po nadškofovi zapovedi gre sv. Frančišek v samostan. Ko pride na samostansko porto z načinom, ki je kazal svetost njegovega namena, pošlje po bolnico, da naj dojde na vrata, k njemu. Ali ona je bila tako bolna, da se ni mogla še geniti, nikar pa hoditi. Ali ko so sestre bolnici to sporočile, vstane zdrava, kaker da bi ji nič ne bilo. in gre na porto. — V zahvalo za ta znameniti čudež so prepustile te redovnice z dovoljenjem nadškofa in mestnega poglavarstva, — sv. Frančišku del svojega verta in hišo, da se tam sezida samostan za „Manjše brate“. Se dandenes je tam cerkev in samostan „sv. Frančiška“. Redovnice pa so sprejele poznej s potrebnim dovoljenjem vodilo, katero je sv. Frančišek napisal za sv. Klaro in njene sestre.

P. —n—n.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje tretjega reda skupščine goriške: Frančišek (Anton) Nanut iz Štandreža, Katarina (Eliz.) Plesničar iz Gorice, Alojzija (Eliz.) Budihnar iz Žalošč, Marija (Terezija) Tomšič iz Sovodenj, Zofija (Klara) Laščak iz Gorice; kobljeglavske: Uršula Germek iz Tupelič; trojiške: Anton Soko od Sv. Antona, Jožef Hamler od Sv. Petra pri Radgoni, Elizabeta Rajšp od Sv. Lenarta, Barbara Mulec, omož. Škrlec od Sv. Petra pri Radgoni, Terezija Oman od Sv. Trojice; tomajske: Marijina (Kristijana) Novak iz Dobravelj, Frančiška (Evdoksija) Filipič iz Filipičjega Berda, Ana (Joana) Gomizel iz Križa; moravške: Marija (Elizabeta) Baloh iz Gorenjega Tuhinja.

Dalje se priporočajo v pobožno molitev: neki duhovni gospod, da bi se po priprošnji sv. Frančiška, sv. Antona in zlasti brezmadežne Marije Device neka jako kočljiva zadeva dobro in po božji volji zveršila; J. M. B. za neko posebno milost; T. K. tretjerednica, priporoča svojega brata, da bi se spreobrn timeril; A.

P. bogoslovec v Gorici svojo bolno mater; M. L. v Idriji svoje otroke, da bi jih Sv. Duh razsvetlil za lažje učenje; Fr. Dr. v Z., da bi dobila denar, ki ji gre; A. L. iz P. priporoča dva zakonska za mir in ljubezen, svojega sinu in sebe v dober namen; neka tretjerednica svojega brata in neko bolno osebo; neka skerbna mati, da se neka nezgoda njenega sinu srečno izide; neka bolna sestra za poterpežljivost; neka sestra za milost serčnosti in stanovitnosti, priporoča tudi svojega očeta za poterpežljivost; neka oseba svojega očeta za poterpežljivost in srečno zadnjo uro: M. J. iz V. pri Celju za ozdravljenje bolne noge; M. F. tretjerednica v K. za pomoč v dušnih in telesnih potrebah in v druge posebne namene; M. P. Z. pri K. v dober namen sebe in svojega brata; E. P. z V. za ozdravljenje bolnega sinka; F. J. za spreobrnjenje nekega slabemu vdanega zakonskega in ozdravljenje bolnega bogoslovca (dar se oberne po namenu; Bog poverni!); neka tretjerednica svojega moža, sina in brata za spreobrnjenje; neka tr. svojega brata, da bi dobil službo, sestro za zdravje, sebe za poterpežljivost itd. B. M. E. tr. v dober namen; neka žena z D. svojega moža, da bi nehal pijančevati; neki tretjerednik z Ogerskega za zdravje svojega otroka; neka tretjerednica z Laškega priporoča svoje brate za pravo spoznanje, neke terdovratne za spreobrnjenje, sebe, da bi mogla v dobrem stanovitna ostati do smerti; G. G. v G. svojo nečakinjo za ozdravljenje, da bi mogla postati vsmiljena sestra, ako je volja božja; M. M. z Notranjskega za neko posebno milost; M. St., da bi prišla resnica na dan in bi bila rešena svojega terpljenja, kaker tudi skušnjav in dušnih sovražnikov, priporoča tudi neko hudo in že več mesecev bolno tretjerednico in nekega brata tretjerednika na duhu bolnega; J. O. priporoča sebe in svojo sestro za zdravje; M. N. za pomoč v stiski.

Zahvala za vslišano molitev.

Iz celjske skupščine, dne 30. grudna 1897. —

Že večkrat v življenju sem se prepričal o mogočem varstvu preblazene Matere Marije. Tudi meni je že mnogokrat pomagala. Posebno očitno pa se mi je skazala milostno mater letošnje leto. Lotila se me je namreč nadležna notranja bolezen s hudo dušno zapuščenostjo. V tej sili sem se zatekel k preblazeni Devici Mariji. In res — : Kdor prosi, prejme. Pomagano mi je bilo.

Drugokrat sem imel hudo vratno bolezen. Obernil sem se k preblaženi Devici Mariji, in ona me je vslišala. Zares nigdar ni bilo slišati, da bi bila ti, o Marija, koga zapustila, ki te je na pomoč klical.

Zdaj pa spolnujem svojo obljubo, naj tudi drugi tretjeredniki hvalijo in častijo trojedinega Boga.

Ob enem se pa tudi priporočam pobožnim čitateljem Cvetja v pobožno molitev, da bi mi ljubi Bog dal po priprošnji prebl. Device Marije dolžnosti prav opravljati.

J. M. dijak, tretjerednik.

Nadalje naznanjajo svojo zahvalo: J. V. tretjerednik na Štajerskem sv. Antoniju Pad. za ozdravljenje svoje sestre, za najdenje zgubljenih bukev, za odvernjenje velike nesreče pri gospodarstvu; M. B. v B. sv. Duhu za razsvetljenje in sv. Jožefu za pomoč, da je nje hčerka skušnjo dobro naredila (dar za misijone odpošljemo po namenu); T. K. sv. Antonu za odvernjenje nesreče pri živini; M. N. Mariji in sv. Antonu za pomoč v hudi stiski; E. J. Mariji, sv. Antonu in sv. Frančišku za ozdravljenje živinčeta; J. C. v K. za rešitev iz grozne bolezni; A. M. za dvakratno rešenje od bolezni; S. K. Mariji Devici in sv. Antonu Pad. za pravico dobljeno po pravnem potu; F. W. iz M. presvetima srcema Jezusa in Marije, sv. Frančišku, sv. Antonu, sv. Ludoviku in sv. Elizabeti za vslišano molitev in poverjeno zdravje (dar oddali za sv. mašo); A. K. sv. Jožefu in sv. Antonu za ozdravljenje živinčeta; A. Č. iz G. sv. Antonu Pad. da mu je v nevarni bolezni nepričakovano hitro odleglo; F. K. Mariji itd. za pomoč v raznih stiskah, zlasti za dvakratno ozdravljenje otroka, hudo obolele deklice; M. D. sv. Antonu za ozdravljenje od delge nevarne bolezni (dar za kolegij se je z drugimi vred ob novem letu odposlal v Rim); A. M. za ozdravljenje očetovo in spregledanje neke omahljive tretjerednice; M. S. v M. za milost, ki jo je prejela po molitvi sv. rožnega venca; M. Kr. tr. v Šm. pri Sl. Gr. za ozdravljenje hude bolezni brez zdravila; M. M. Materi božji za veliko milost v hudih stiskah; neka tretjerednica sv. Antonu za najdenje nekih zgubljenih reči, Materi božji pa za milost sv. misijona; M. B. in U. P. tr. Materi božji in sv. Antonu, da se je neka važna reč našla in druga srečno zveršila; neka tr. za nauke v kat. časopisih; A. L. za zboljšanje zdravja; M. P. za dobrote prejete v preteklem letu.

Popolni odpustki

so v frančiškanskih cerkvah za vse verne meseca

svečana :

5. (sv. Peter Baptista in tovariši marterniki) in 22. (sv. Margarita Kortonska) ;

sušca :

5. (sv. Janez Jožef), 6. (sv. Koleta), 9. (sv. Katarina Bolonjska).

Tretjeredniki morejo dobiti te odpustke tudi v svojih domačih farnih cerkvah ; 19. na praznik sv. Jožefa imajo vesoljno. Po novi privolitvi se morejo vdeležiti tudi vesoljne odveze 1. reda, ki je ta dva meseca na svečnico in na praznik oznanjenja Matere božje.

Drugi, ne na mesečne dni navezani odpustki veljajo, kaker je bilo povedano v 1. zvezku tega tečaja.

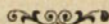
Odgovor na vprašanje.

K Sv. Gregoriju. — Keder se po samostanskih cerkvah deli tretjerednikom vesoljna odveza, jo smejo deliti ravno tako unanji voditelji po farnih cerkvah in posameznim pri spovedi tudi spovedniki. Ker v privoljenju, po katerem se tretjeredniki vdeležuje duhovnih dobrot prvega reda, v tem oziru ni določena nobena izjema, mora stvar veljati tudi za tiste primere, ko se daje vesoljna odveza tretjerednikom le vsled pravice, ki jo ima do nje prvi red. — Vemo sicer, da se vzdigujejo zoper raztegnjenje te pravice na tretji red neketerim neki pomisliki ; ali dokler v Rimu tistih pomislikov naravnost ne poterdijo, tako dolgo se smemo po pravici držati splošnega pravnega vodila, ki veli, kar je vgodnega, koliker se da raztezati, kar nevgodnega, pa ravno tako, kar se da, kerčiti in omejevati.

Darove za cerkev

na Cetinju (46 gl.) in semenišče v Baru (5 gl.) smo odposlali ob novem letu prevzvišenemu gospodu nadškofu barskemu Simeonu Milinoviću, ki so se že tudi priserčno zahvalili ter podelili vsem darovavcem svoj blagoslov.

Wenn ich meinen Freund beim Pistolenschiessen frage: 'Triffst du die Scheibe?', so meine ich 'Wirst du die Scheibe treffen?', und wenn er nun mit Erfolg schießt, so rufe ich 'Er trifft sie wirklich' d. h. 'soeben hat er sie getroffen'.

Man wende nicht ein: das sind logische Spitzfindigkeiten, über welche die Sprache zur Tagesordnung übergeht. Auch wenn wir das Präsens im Sinn der psychologischen Grammatik aus einem Stück Vergangenheit und einem Stück Zukunft zusammensetzen, die jenem Punkt zunächst liegen, kommen wir zu einer ähnlichen Beobachtung. Denn fällt der Augenblick der Perfektivierung vor den gegenwärtigen Augenblick, so fällt er thatsächlich in die Vergangenheit, weil jenes Stück Vergangenheit plus jenem Stück Zukunft nur durch den dazwischenliegenden Augenblick der Gegenwart zum grammatischen Präsens werden. Oder fällt die Perfektivierung nach jenem gegenwärtigen Moment, so rückt sie den Nachdruck der Handlung auf jenes Stück Zukunft, das auf den Augenblick der Gegenwart folgt und der Schwerpunkt der ganzen Zeitstufe liegt nun in der Zukunft. Mag man zugeben, dass die Sprache kraft ihrer Souveränität über die Logik das logisch unmögliche Zusammentreffen des Momentes der Perfektivierung und des Momentes ihrer sprachlichen Wiedergabe in Einzelfällen um besonderer rhetorischer Zwecke willen gestattet: ein psychologisches Bedürfnis nach einer perfektiven Indikativ-Präsens Kategorie muss entschieden gelegnet werden. Ich habe bisher immer bloss von einer einmaligen Handlung des Indicativus Praesentis gesprochen. Die Sachlage ändert sich sofort, wenn die Präsensform nur formell eine solche ist, wenn sie in Wirklichkeit also iterative, zeitlose oder futurische Funktion hat, wie es besonders häufig bei den nichtindikativischen Modi und dem Verbum infinitum der Fall ist.

To dokazovanje poterjuje vse naše dosedanje preiskovanje o rabi doveršnega sedanjika v slovenščini, zlasti tudi neopravičenost gori grajanih primerov kakor „Včerajšni „Sl. Mir“ priporoči“ itd. Več takega glej v XI. teč. 3. zv.

Prav v tem zvezku je na poslednji strani govorjenje tudi o nekem primeru, ki se mi kaže zdaj vendar v nekoliko drugi luči. Tam sem rekel, da sedanjik doveršnega glagola „ne velja niti v tistem primeru, keder bi bila z dotično besedo opravljena tudi stvar“. Grajal sem izraze: „pohvalim te, priporočim se, poklonim se“, ravno tako: „obljubim, zahvalim, zagotovim, zapovem, prekličem, vkažem, sklenem, odvežem, zavežem se, zarotim te, odpovem se, izpovem se itd. V pomenu pravega sedanjika“, sem dejal, „so to germanizmi ali latinizmi. Ali nedoveršniki se ne dajo rabiti namestu njih, ker je treba doveršenje djanja izraziti“ — Kaj torej početi? Djanja, ki se stori z besedo, s katero se imenuje, Herbig ne omenja; stari poganski Slovenci ga naj berž tudi niso poznali; ali dandanašnji se ga ne moremo ogniti. Treba je torej, da se zagotovimo, kako ga je izražati. Cerkvena slovenščina je izvolila, morebiti po vplivu gerškega vedno nedoveršnega sedanjika, nedoveršne glagole, prim. euholog. sinait. 67 b: ispovêdaja, 68 b: otûrica ja, 72 b: prêdaja, itd. To velja tudi v hervasčini, prim. ritual: „ja te odrješujem“ (ego te absolvo) itd. Mi pa pri nedoveršnih glagolih preživo čutimo nedoveršenost dejanja, da bi mogli tako govoriti. Kedor zmirom le odvezuje, Bog ve, ali bo kedaj kaj odvezal. Zato so rekli naši stari vže pred 8 do 9 sto leti v takih primerih, kakor vidimo v frizijskih spominikih: izpovêdê, poročo, zaglagoljo t. j. izpovem, poročim, zaglagoljem (odpovem se), kar imenuje sicer Miklošič (Syntax 777)

„uraltes verderbniss“, kar je pa vender za nas znamenito v več ko enem pogledu. Pervič dokazuje, da ti spiski niso prepisani iz cerkvene slovenščine, kakor trdijo sedanji učenjaki. V cerkveni slovenščini bi stale na tistih mestih nedoveršne oblike, blizu te, ki sem jih navel ravno kar iz sinajskega molitvenika, in prepisovavec jih pač ne bi bil zamenil z doveršnimi. Drugači je pa ta reč, ako je sam prevajal ali iz latinščine ali iz nemščine. Sicer ga ni sililo, da mora doveršnike rabiti ne ta ne ona, ker je is p o v e d e in is p o v e d a j a oboje *confiteor*; p o r a č a in p o r a č a j a oboje *commendo*; le cerkvena slovenščina ga ni zadrževala, ako je ni poznal, da ne bi bil rabil oblik, ki so bile primerne njegovemu jezičnemu čutilu.

Drugič dokazujejo gori navedene oblike, da naši prednjiki najberž nigdar niso rabili v takih primerih nedoveršnih glagolov in menda po pravici ne, ker zahteva logika, če stvar prav premislimo, doveršne in sicer v edinem pravem sedanjem času. Sedanji čas je res prav za prav trenotek mej preteklim in prihodnjim. Doveršenje dejanja je tudi le trenotek. Če se pa dejanje zverši z izreko besede, s katero se imenuje, mislim, da moramo vender le priznati, da pada oboje v en trenotek, ker je zveršenje in naznanjenje dejanja eno. Potemtakem tudi od te strani ta raba doveršnega sedanjika ne bi zaslužila Miklošičeve graje „uraltes verderbniss“. Ako pravi prodajavec kupcu: „če te je veselje kupiti to in to, cena je ta in ta“ in kupec pravi: „Kupim“ — stvar je kupljena. Kupec tu ne bi mogel reči „kupujem“, ker kedor vedno le samo kupuje, v resnici nigdar ne kupi, tudi v pomenu prihodnjega časa ni rabil besede „kupim“, ako je hotel reči, da je s tem kup sklenjen. — Ako bi rekel prijatelj prijatelju: „Ná, to ti dajem za spomin“, morebiti bi mu ta odgovoril: „Saj se ne branim!“ Prav je torej: „To ti dam; kakor se tudi sploh sliši n. pr. „Kesal se boš, to ti povem“, kjer ni misliti ne na pretekli, ne na prihodnji čas, niti na kako trajanje pripovedovanja. — Po teh popolnoma domačih primerih bi smeli menda sklepati, da tudi v menj navadnih ni misliti na kak germanizem ali sploh barbarizem in „verderbniss“. Ke bi nas kedo pri spovedi motil s vprašanjem: „Kaj delaš?“, bi mu odgovorili: „spovedujem se“, v spovedni molitvi pa pravimo: „spovem se“, ker ima biti s to besedo zveršeno dejanje spovedi in tako rekoč koncentrirano v nji, če tudi samo delj časa traja; nam ne gre za trajanje, temuč za zveršitev.

(Dalje prih.)

Novosti.

Cvetje s polja modroslovskega. Kratek sestav glavnih modroslovskih nauk. Spisal dr. *Francišek Lampe*. — Cena 60 kr., s pošto 5 kr. več. Dobiva se pri upravnistvu „Dom-in-sveta“ v Ljubljani. — Jako priporočila vredna knjižica, ponatisnjena iz lanskega „Doma in Sveta“, kateri letoš v novič zlepljani res krasni časopis ob enem vsem izobraženim Slovincem toplo priporočamo. Cena na leto 4 gl. 20 kr. —

Duhovni Pastir. Letnik XV. Izhaja vsak mesec. Velja 4 gl. na leto. Priporoča se častiti slovenski duhovščini.